

Hólyagos bőrbetegségek társadalmi költsége: az egészségügyi költségeket, a beteg és a család kiadásait és a munkaképességet érintő hatások

prof. Brodszky Valentin

Forrás:

Brodszky V, Tamási B, Hajdu K, Péntek M, Szegedi A, Sárdy M, Bata-Csörgő Z, Kinyó Á, Gulácsi L, Rencz F. Disease burden of patients with pemphigus from a societal perspective. *Expert Rev Pharmacoecon Outcomes Res.* 2020 Jan 28:1-9. doi: 10.1080/14737167.2020.1722104.

Betegséghez kapcsolódó költségek jelentősége

Az egészségügyi rendszerek minőségének, biztonságának és hozzáférhetőségének finanszírozása és folyamatos javítása napjainkban globális kihívás. A lakosság öregedik, mindannyian szeretnénk hosszú életet élni és jó életminőséget fenntartani. Az állampolgárok elvárásai az egészségügyi szolgáltatások iránt egyre növekszik, miközben az egészségügyi költségek rohamosan növekednek. A gyógyszeripar, a biotechnológia, az orvostechikai eszközök és a digitális egészségügyi ipar virágzik; és nagy nyomást gyakorol az egészségügyi rendszerekre. A betegségek hatása az egészségügyi rendszeren kívül is jelentkezik, jelentős költségeket róhatnak a betegre és családjára vagy gyengíthetik a betegek munkapiaci helyzetét.

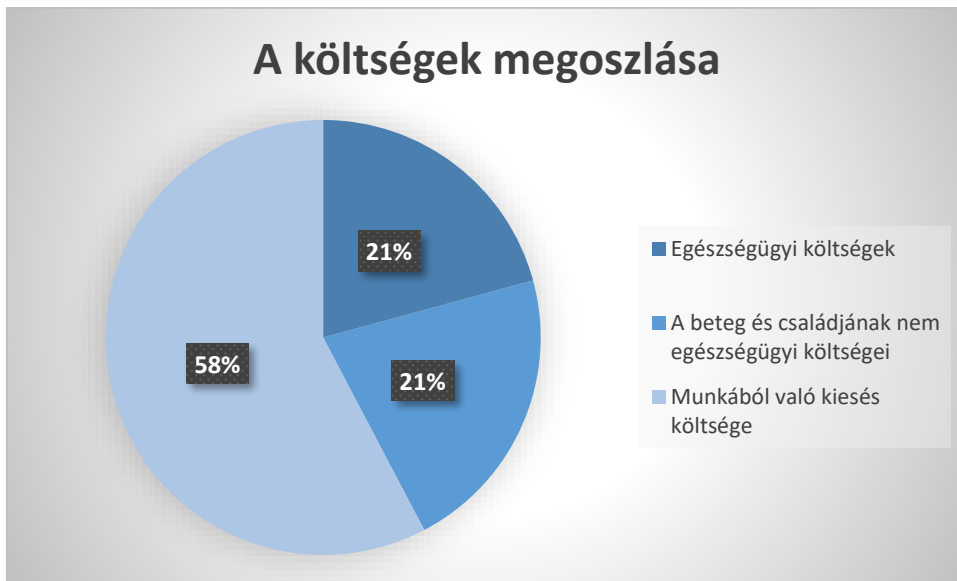
Az új, innovatív gyógyszerek társadalom biztosítási rendszerben történő finanszírozásának egyik feltétele, hogy bizonyítani kell az új gyógyszer költség-hatékonyságát. Ezt, az új gyógyszer alkalmazásával járó egészség-nyereség és költség növekedés összevetésével lehet megbecsülni. A költségek becsléséhez nem elegendő ismernünk az új gyógyszer árát, hanem azokkal a hatásokkal is számolni kell, ami az új gyógyszer alkalmazása következtében az egészségügy más területein vagy azon kívül jelentkeznek. Elképzelhető például, hogy az új terápia hatására a beteg ritkábban keresi fel a kezelőorvosát, elkerülhető lesz egy kórházi felvétel, vagy a beteg képes lesz ismét munkába állni. Ahhoz, hogy számolni tudjunk ezekkel a hatásokkal, fel kell mérni milyen költségeket okozhat egy betegség. Mivel a különböző

országok egészségügyi rendszere nagyon eltérő, ezért a legpontosabb becslést akkor tudjuk tenni, ha a költségeket abban az országban vizsgáltuk meg, ahol a finanszírozási döntést hozzák.

A Pemphigus egy ritka, hólyagos betegség, ami elsősorban a középkorúakat érinti és az egyik legnagyobb egészséggel összefüggő életminőség romlást okozza a krónikus bőrbetegségek között. Bőr- és nyálkahártya-tünetek, a mindennapi kezelés és a fájdalom súlyos problémát okoz a betegeknek a mindennapi életben és a munkavégzés során. A betegség kezelésében alkalmaznak rendkívül drága biológiai gyógyszereket. Ahhoz, hogy ezek társadalombiztosítási finanszírozásáról megalapozott döntés lehessen hozni, pontosan ismernünk kell a betegséggel járó költségek nagyságát és megoszlását. Korábban ezt még egy európai országban sem vizsgálták, az Egyesült Államokban és Kanadában pedig csak a betegség okozta egészségügyi költségeket mérték meg.

A Budapesti Corvinus Egyetem munkatársai, együtt működve a Debreceni Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Semmelweis Egyetem és a Szegedi Tudomány Egyetem bőrgyógyászati klinikáival, pemphigusos betegek bevonásával a betegség társadalmi terheit vizsgálták idén publikált tanulmányukban. A vizsgálatban 109 beteg vett részt. Figyelembe véve a betegség ritka előfordulását, ez a magyarországi beteg nagyjából 5%-át jelenti, ami kimagasló arány a hasonló jellegű kutatások között. A résztvevő betegek egy kérdőívet töltöttek ki, amivel a kutatók a betegség miatt felhasznált egészségügyi (pl. szakorvosi vizit, gyógyszer, kórházi felvétel) vagy nem egészségügyi erőforrások (utazás, családtag ápolása, munkából való kiesés) felhasználásnak gyakoriságát mérték. Az összegyűjtött adatok alapján meg lehetett becsülni a betegséghez kapcsolódó költségeket.

Az egy betegre eső éves átlagos költség összesen 1 235 294 Ft volt. Ennek 21%-a volt egészségügyi költség, a fennmaradó 79% az egészségügyi rendszeren kívül jelentkezett. A legnagyobb nem egészségügyi költséget a munkából való kiesés okozta, ami a teljes költség 52%-t tette ki. Minél súlyosabb volt a betegség mind a beteg, mind a kezelőorvos véleménye szerint, annál magasabbak voltak a költségei, az enyhe és a súlyos állapotok között 1,5-1,9 millió Ft különbség volt megfigyelhető.

1. ábra A betegség költségeinek százalékos megoszlása

A kutatás eredményeinek egyik fontos tanulsága, ha javítjuk a betegek egészségi állapotát, akkor jelentősen mérsékelhető a betegség okozta társadalmi teher. A másik fontos következtetés, hogy nem elég csak az egészségügyi rendszerben jelentkező hatásokat vizsgálni, mert így a költségek jelentős részét figyelmen kívül hagyjuk. Különösen fontos ez akkor, amikor a gyógyszerek támogatásáról dönt a finanszírozó. A társadalom befizetéseiből finanszírozott egészségügyi alap forrásainak elköltésekor, a teljes társadalmi hatást figyelembe kell venni, nem csak az egészségügyi rendszerben jelentkező hatást.

Magyarországon a finanszírozó jelenleg csak az egészségügyi költségek alapján dönt az egyes egészségügyi technológiák finanszírozásáról. A tanulmány eredményei rámutattak arra, hogy érdemes lenne ezen a gyakorlaton változtatni, és a teljes társadalmi hatást figyelembe venni. Ez elősegíthetné, hogy azokban betegségekben legyenek elérhetőek költséges, de hatékony terápiák, ahol a társadalmi haszon a legnagyobb.